

LAKIVALIOKUNNAN MIETINTÖ 5/2013 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Suomen tasavallan hallituksen ja Kiinan kansantasavallan Hongkongin erityishallintoalueen hallituksen välillä tehdyn sopimuksen hyväksymisestä ja laiksi sen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 12 päivänä helmikuuta 2013 lähettänyt lakivaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen eduskunnalle rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Suomen tasavallan hallituksen ja Kiinan kansantasavallan Hongkongin erityishallintoalueen hallituksen välillä tehdyn sopimuksen hyväksymisestä ja laiksi sen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta (HE 3/2013 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitussihteeri Juhani Korhonen, oikeusministeriö
- rikostarkastaja Johanna Hervonen, keskusrikospoliisi.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- sisäasiainministeriö
- Valtakunnansyyttäjänvirasto.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Hongkongissa toukokuussa 2005 Suomen tasavallan hallituksen ja Kiinan kansantasavallan Hongkongin erityishallintoalueen hallituksen välillä rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta tehdyn sopimuksen.

Esitykseen sisältyy lakiehdotus sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta.

Sopimuksen tavoitteena on mahdollistaa Suomen ja Hongkongin erityishallintoalueen välinen rikoksen johdosta tapahtuva luovuttaminen sopimuksessa määrättyin edellytyksin. Rikok-

sesta epäilty tai syytetty voitaisiin luovuttaa syytetoimenpiteitä varten ja vankeusrangaistukseen tuomittu rangaistuksen täytäntöönpanoa varten.

Sopimus tulee voimaan 30 päivän kuluttua siitä päivästä, jona sopimuspuolet ovat kirjallisesti ilmoittaneet toisilleen, että ne ovat omalta osaltaan täyttäneet sopimuksen voimaantulon edellyttämät vaatimukset. Sopimuksen voimaansaattamista koskeva laki on tarkoitettu tulemaan voimaan tasavallan presidentin asetuksella säädettävänä ajankohtana samanaikaisesti sopimuksen kanssa.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksen tarkoituksena on mahdollistaa rikoksen johdosta tapahtuva luovuttaminen Suomen ja Hongkongin erityishallintoalueen välillä sekä syytetoimenpiteitä että rangaistuksen täytäntöönpanoa varten. Sopimus on tavallinen rikosoikeudellisessa yhteistyössä sovellettava sopimus. Siinä on määräykset muun muassa ehdottomista ja harkinnanvaraisista kieltäytymisperusteista. Suomi varaa sopimuksessa itselleen oikeuden olla luovuttamatta omia kansalaisiaan, ja luovuttamisesta kieltäydytään myös esimerkiksi siinä tapauksessa, että luovuttamisen perusteena oleva rikos on pyynnön esittäneen sopimuspuolen lainsäädännössä säädetty rangaistavaksi kuolemanrangaistuksella. Sopimus sisältää luettelon rikoksista tai rikostyypeistä, joista henkilö voidaan luovuttaa. Edellytyksenä on, että kyseisestä rikoksesta saattaa seurata vankeutta kummankin sopimuspuolen lainsäädännön mukaisesti enemmän kuin yksi vuosi. Luovutusvelvollisuus ei siten koske aivan vähäisimpiä rikoksia.

Maaliskuun 2012 alusta voimaan tulleen perustuslain muutoksen (1112/2011) 95 §:n 1 momentin mukaan kansainvälisen velvoitteen muut kuin lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset saatetaan voimaan asetuksella. Perustuslain 80 §:stä puolestaan johtuu, että jos asetuksen an-

tajasta ei ole erikseen säädetty, asetuksen antaa valtioneuvosto. Lakivaliokunta ehdottaa, että voimaansaattamislain asetuksenantovaltuus kirjoitetaan tämän mukaisesti.

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa hallituksen esityksessä tarkoitetun sopimuksen hyväksymistä sekä hallituksen esityksen hyväksymistä seuraavin huomautuksin ja muutosesityksin.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella lakivaliokunta ehdottaa,

että eduskunta hyväksyy hallituksen esityksessä tarkoitetun sopimuksen ja

että lakiehdotus hyväksytään muutoin hallituksen esityksen mukaisena paitsi 2 § muutettuna seuraavasti:

2 §

Sopimuksen muiden määräysten voimaansaattamisesta ja tämän lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Helsingissä 20 päivänä maaliskuuta 2013

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Anne Holmlund /kok	Arto Pirttilahti /kesk
jäs.	Arja Juvonen /ps	Kristiina Salonen /sd
	Suna Kymäläinen /sd	Jani Toivola /vihr
	Antti Lindtman /sd	Kari Tolvanen /kok
	Markku Mäntymaa /kok	Kaj Turunen /ps
	Johanna Ojala-Niemelä /sd	Peter Östman /kd
	Aino-Kaisa Pekonen /vas	vjäs. Anne Louhelainen /ps.
	Jaana Pelkonen /kok	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Tuula Sivonen.